

HADİS

KONULAR

- **Sünnet ve Sünnetin Çeşitleri**
- **Sünnetin Önemi**
- **Hadis ve Hadisin Bölümleri**
- **Hadislerin Çeşitleri**
- **Sahabe, Tâbiîn, Tebe'ut-Tâbiîn**
- **Râvide Aranan Şartlar**
- **Sahih Hadis Kaynakları ve Yazarları**

• **Sünnet ve Sünnetin Çeşitleri**

Sünnet: Yol, davranış, çıkır, hareket tarzı anlamına gelir.

Terim olarak ise sünnet Hz. Peygamber (s.a.v.)'in takip ettiği yol ve hayatında prensip hâline getirdiği fiil ve davranışlardır.

Sünnetin Bölümleri

Hz. Peygamber'in sünnetini üç bölümde değerlendirebiliriz.

1. Kavlı Sünnet: Hz. Peygamber (s.a.v.)'in bizi iyiye ve güzele yönlendiren kıymetli söz ve tavsiyeleridir. Bu sünnete genel anlamda Peygamberimiz (s.a.v.)'in hadisleri de diyebiliriz. **"Ümmetimin fesada uğradığı sırada benim sünnetime sarılana yüz şehit sevabı vardır."**

2. Fiilî Sünnet: Hz. Peygamber (s.a.v.)'in ibadet ve bütün uygulamalarında sergilediği örnek davranışlarıdır. Yemeği sağ elle yemesi, beden temizliği, insanlığa yardım etmesi, farz namazlarının dışında da namaz kılması gibi.

3. Takrîrî Sünnet: Peygamber Efendimiz'in kendisi yapmadığı hâlde huzurunda sahabenin yaptığı davranışları hoş görüp beğenmesiyle oluşan sünnetlerdir. Bilâl-i Habeşî'nin sabah ezanında: **"Namaz uykudan hayırlıdır."** sözünü eklemesi, Medineli ensarın hurmalara aş yapması, Ebû Hureyre hazretlerinin tespih gibi zeytin çekirdeklerini ipe dizmesi ve Sübhânallah, Elhamdüllillâh ve Allâhuekber demek üzere kullanmak için yaptığını söyleyince Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hoş

karşılması şeklinde benimsenmiş sünnetlerdir.

• Sünnetin Önemi

Bilindiği gibi İslam'ın ana kaynakları dört tanedir. Bunlar kitap, sünnet, icma ve kıyastır. Bunlara biz “**Edille-i Şer'iyye**” diyoruz. Sünnet, kitaptan (Kur'an-ı Kerim'den) sonra İslam dininin en önemli ikinci kaynağıdır. Sünnet Hz. Peygamber (s.a.v.)'in söz ve davranışlarıdır. Bunu dikkate alınca; açıkça görülmektedir ki, Kur'an'ı bize bütün yönleriyle tanıtan, dinin emirlerini bize uygulamalı bir şekilde öğreten şüphesiz ki, Peygamberimiz (s.a.v.)'dir. Sünnet, Kur'an-ı Kerim'in hükümlerini onaylayan, açıklayan ve uygulamalı olarak gösteren bir özelliğe sahiptir. Kur'an-ı Kerim'in hükümlerine aykırı, ona ters düşecek hiçbir hüküm ve uygulama ortaya koymaz.

Bu hususta âyet-i kerîmede Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

وَمَا آتَيْكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا

“Peygamber size neyi verirse onu alınız, size neyi yasaklarsa ondan vazgeçiniz.”
(Haşr suresi, 7. ayet)

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ

“Kim Peygamber'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur.” (Nisâ suresi, 79. ayet)

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾

“Andolsun ki, Resûlullah, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.” (Ahzâb suresi, 21. ayet)

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۗ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾

“O (Muhammed), arzusunun göre konuşmaz. O, kendisine vahyedilenden başka bir şey değildir.” (Necm suresi, 3-4. ayetler)

Sünnetin önemini maddeler hâlinde şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1- Kur'ân-ı Kerîm'in ayetlerini pekiştirir.
- 2- Kur'ân-ı Kerîm'in ayetlerini açıklar. Sünnet devreden çıkarsa herkes Kur'an'ı kendi kanaatine göre açıklar ve fitneye sebebiyet verilir.
- 3- Kur'ân-ı Kerîm'de izahı yapılmamış hükümleri açıklar. Mesela çeşitli hayvanların etinin haramlığını sünnetin açıklaması gibi.
- 4- Kur'ân-ı Kerîm'in ayetlerini uygular. Örnek: Namaz, oruç ve hac ibadetlerinin eda ediliş şekilleri gibi.

Hadis

Hadis kelimesi Arapça kökünden türetilmiş “söz ve haber” anlamına gelmektedir.

Terim olarak hadis, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in sözleri veya bize örnek teşkil eden sünnetinin sözlü ifadesidir. Hadîs-i şerifler İslam dininde Kur'an'dan sonra ikinci en önemli kaynaktır.

• Hadisin Bölümleri (Senet-Metin)

Hadis iki bölümden ibarettir:

1. Senet: Hz. Peygamber (s.a.v.)'den duyulan bir sözün kişiden kişiye aktararak kitaba yazılmasına kadar arada geçen şahıslar zincirine senet denir.

2. Metin: Hadisin bir hüküm ve anlam ifade eden bölümüdür. Yani Hz. Peygamber (s.a.v.)'in sözünün bizzat kendisidir. Şöyle ki:

İbn Ebû Hâtîm'den o da Habîb b. Habîb'den, o da Ebû İshak'tan, O da İzâr b. Hâris'ten, o da İbn Abbas'tan, İbn Abbas da Peygamberimiz'den işittiği üzere sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuşlardır:

“Kim namazını dosdoğru kılar, zekâtını verir, haccını yapar ve ramazanda oruçlarını tutar, bir de misafirine ikram ederse cennete girer.”

Yukarıda görüldüğü üzere “Hz. Peygamber (s.a.v.) buyurmuştur.” sözüne kadar olan râviler zincirine “**senet**”, tırnak içinde gösterilen Peygamberimiz (s.a.v.)'in sözünü ifade eden bölüme ise “**metin**” denir.

Senette kullanılan, bize haber verdi, işittim, den-dan, dedi, gibi kelimeler de senetteki “**isnad**” bölümünü oluşturur.

• Hadislerin Çeşitleri

Hadisler sıhhat ve hüküm derecesine göre üç grupta incelenir.

a) **Sahih Hadisler:** Adalet ve zabt sıfatına sahip râviler tarafından rivayet edilen, sened-i muttasıl, metin ve mana itibariyle hakkında hiçbir şüphe olmayan hadislerdir.

Yukarıdaki tanımı biraz açmak gerekirse;

1. Hadisi rivayet eden râvilerin hafızasının sağlam olması.
2. Kendilerinin güvenilir ve adaletli olması.
3. Hadisin senedinin kesintiye uğramadan Peygamberimiz'e dayanması.
4. Metin ve manada Kur'an-ı Kerim'e, Arapça dilbilgisi kurallarına aykırılık gibi akli selime ters düşen durumların olmaması gerekir.

b) **Hasen Hadisler:** Sahih hadisin bütün şartlarını taşımasına rağmen, senedindeki râvilerden birinin zabt sıfatı mükemmel olmayan hadisler hasen hadis denir. İleride bahsedileceği üzere râide zabt, hafıza gücü ve ezber kabiliyeti tam değildir demektir. Hasen hadislerle hükmedilir.

c) **Zayıf Hadisler:** Hadislerde bulunması gereken şartlardan bir ya da birkaçını kaybetmiş hadisler zayıf hadis denir. Bunlar da kendi aralarında çeşitli derece ve bölümlere ayrılır. Hadisteki zayıflık genellikle râvi ve senette olabilir.

Yukarıda bölümlerini zikrettiğimiz zayıf hadislerle amel etme konusunda Ehl-i sünnet âlimleri üç görüş bildirmişlerdir.

- 1- Zayıf hadisle asla amel olunmaz.
- 2- Zayıf hadisle amel olunur.
- 3- Özel şartlara bağlı olarak amel olunur.

Bu özel şartlar şunlardır:

- a- Bir tek kişinin yalnız başına amel etmesi,
- b- Sahih bir hükme ters olmaması,
- c- Hadisin gerçekten sabit olduğuna inanılması.

Hadisler rivayet şeklindeki farklılık sebebiyle de ikiye ayrılmaktadır:

a) **Nebevî Hadisler:** Sözü ve manası Hz. Peygamberimiz (s.a.v.)'e ait olan hadislerdir. Rivayet edilirken: "Hz. Peygamberimiz (s.a.v.) buyurdu ki" diye rivayet edilir.

يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا بَشِّرُوا وَلَا تُنْفِرُوا

"Kolaylaştırınız zorlaştırmayınız, müjdeleyiniz nefret ettirmeyiniz."

b) **Kutsî Hadisler:** Manası Allah (c.c.)'a, sözleri Hz. Peygamber (s.a.v.)'e ait olan hadislerdir. Bu hadislerin rivayetinde "Allah Teâlâ buyurdu" ya da "Rabb'inden rivayet ettiği üzere Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu" şeklinde ifadeler kullanılır. Allah (c.c.) buyurdu ki;

-“Ey kullarım! Ben zulmü kendime haram kıldım ve sizin aranızda da haram yaptım. Sakın birbirinize zulüm ve haksızlık yapmayın.”

-“Ey kullarım! Ben hidayet vermeseydim hepiniz sapıttırdınız. Benden hidayet isteyiniz ki, ben de size doğru yolu buldurayım.”

-“Ey kullarım! Ben yedirmeseydim hepiniz aç kalırdınız, benden doyumluk isteyiniz ki, sizi doyurayım.”

-“Ey kullarım! Hepiniz çıplaktınız, sizi giydirdim. Benden giyim isteyin sizi giydireyim.”

-“Ey kullarım! Siz gece gündüz hep hata ediyorsunuz. Ben ise hatanızı örtüyorum. Benden hatanızı affını isteyin ki, hatanızı affedeyim.”

-“Ey kullarım! Sizin hepiniz toplanıp bana zarar vermeye kalksanız, gücünüz yetmez, zarar veremezsiniz.”

-“Ey kullarım! Evvelkiler, sonrakiler, insanlar ve cinler yek vücut olsanız da bana fayda vermeye kalksanız, bana hiç bir tesiriniz olmaz.”

-“Ey kullarım! Hepiniz düz bir yerde toplanıp benden istediğiniz kadar istese ve ben herkese isteyebileceğini ve daha fazlasını versem, benim mülkünden bir damla eksiltemezsiniz.”

-“Ey kullarım! Sizin yaptığınız amelleri yazıyor ve karşılığını vereceğim. Kim hayırlı işler yaparsa hamdetsin. Herkes kendi nefsini ayıplasin. Şuçtu başkasında bulmasın.” (Müslim)

Bunların dışında bir de hadis diye uydurulmuş sözler vardır ki; bunlara “Mevzu hadisler” (*uydurulmuş sözler*) denilmektedir.

Mevzu Hadisler: Bunların bir adı da uydurma hadisler olup, Hz. Peygamber (s.a.v.) ile ilgili olmadığı hâlde, “Peygamberimiz buyurmuştur” diye insanları kandırmaya yönelik ifadelerdir.

Uydurma hadisler kişilerin nüfuz ve itibar kazanmak, değişik menfaatler sağlamak için Peygamberimiz (s.a.v.)'e nisbet edilerek uydurdukları hadislerdir ki, hadis ıstılahında “Mevzu hadisler” adını alırlar. Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.) hadis uyduranlarla ilgili şöyle buyurmuştur:

“Kim benim üzerime bilerek yalan söylerse cehennemdeki yerini hazırlasın.” (Müslim)

Buna rağmen, yine de uydurma hadisler kulaktan kulağa dolaşmaktadır. Bundan dolayı uydurulmuş hadislerin nasıl tanınacağını bilmek gerekir.

Uydurulmuş hadisleri tanıma yolları şunlardır:

1. Lafızlarda veya manada bozukluk olması.
2. Sahih hadis kaynaklarında bulunmaması.
3. Kur'an ve sünnete aykırı olması.
4. Akla ve tarihî olaylara aykırı olması.

• Sahabe, Tâbiîn, Tebe'ut-Tâbiîn

Sahabe: Arkadaşlık kuran, sohbe te giren anlamında olsa da, özelde sahab e, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in getirdiklerine iman eden, O'nun Peygamberliğine inanan, sohbetlerine katılan ve bu hâl üzere ölen "arkadaşlarına" denir. Gözleri görmediği hâlde Peygamberimiz'in dönemine yetişen, onun sesini, sohbetini işiten, müminler de sahabedir. Abdullah İbn Ümmi Mektûm gibi. Anlaşılıyor ki, Hz. Peygamber'in etrafında toplanan müminler sahabedirler. Kadın sahâbîlere "sahabiye", sahabenin çoğuluna da "ashap" denir. Tarihte altın nesil olarak bilinen sahabenin en belirgin özellikleri Fetih suresinde şöyle anlatılmaktadır.

"Muhammed, Allah'ın elçisidir, beraberinde bulunanlar da (ashap) kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında ise gayet merhametlidirler. Onları rûkûya varırken, secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler, onların nişanları yüzlerindeki secde izidir. Bu, onların Tevrat'taki vasıflarıdır. İncil'deki vasıfları da şöyledir: Onlar filizini yarıp çıkarmış, gittikçe onu kuvvetlendirerek kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş bir ekine benzerler ki, bu, ekenlerin de hoşuna gider. Allah böylece onları çoğaltıp kuvvetlendirmekle kâfirleri öfkelen dirir. Allah onlardan inanıp iyi işler yapanlara mağfired ve büyük mükâfat vaad etmiştir." (Fetih suresi, 29. ayet)

İşte ashâb-ı kirâm böyle idiler. Başlangıçta az idiler, sonra çoğalıp kuvvetlendiler.

Peygamberimiz (s.a.v.) döneminde yaşamasına rağmen, Resûlullah (s.a.v.) ile görüşmeyen kişilere "**Muhadramûn**" denir. Sahabenin her biri birbirinden kıymetli ise de en kıymetlileri ilk Müslümanlar, Mekkeli muhacirler, Bedir, Uhud, Hendek savaşına katılanlar, Mekke fethinde Müslüman olanlar gibi sıralama yapabiliriz. Bunlar içinden 10 tanesi vardır ki, dünyada cennetle müjdelenmişlerdir. Biz onlara "**Aşere-i mübeşşere**" (cennetle müjdelenen on sahabe) diyoruz. Bunlar:

1. Hz. Ebû Bekir (r.a.)
2. Hz. Ömer (r.a.)
3. Hz. Osman (r.a.)
4. Hz. Ali (r.a.)

Bu ilk dört sahabeye aynı zamanda halifelik de yaptıkları için “râşid halifeler” anlamında “Hulefâ-i Râşidîn” de denilir.

5. Hz. Sa’d b. Ebi Vakkâs (r.a.)
6. Hz. Saîd b. Zeyd (r.a.)
7. Hz. Talha b. Ubeydullah (r.a.)
8. Hz. Zübeyr b. Avvâm (r.a.)
9. Hz. Abdurrahman b. Avf (r.a.)
10. Hz. Ebû Ubeyde b. Cerrâh (r.a.)

Tâbiîn

Hz. Peygamber (s.a.v.)’i göremediği hâlde sahabe olanları tanıyan, onlara yetişen insanlara denir. Bunlar arasında önemle bilinenler Hasan-ı Basrî ve İmam-ı Âzam Ebû Hanîfe’dir.

Tebe’ut-Tâbiînn (Etbâu’t-Tâbiîn)

Sahabeye yetişemeyip ancak tâbiînden olan kişileri tanıma fırsatı bulabilen üçüncü nesilde yaşayanlardır. Süfyân-ı Sevri ve Abdullah bin Mübarek gibi.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bu üç devre insanını kasederek buyuruyor ki:

“Ümmetimin en hayırlısı içinde bulunduğum ashabım, sonra onu takip edenler (tâbiîn), sonra da onu takip edenler, tebe’ut-tâbiîndir.” (Tirmizî, Fezâilü’s-sahâbe, c. 2, s. 1964)

Hiç şüphesiz ki, Hz. Peygamber (s.a.v.)’in hadîs-i şeriflerini, birlikte yaşadığı sahabe, tâbiîn ve tebe’ut-tâbiîn dönemi insanları birinden diğerine aktarmış ve dördüncü nesil âlimlerinin hadisleri kitaba geçirmesine yardım etmişlerdir. Onun için bu insanlar râvi rolünü üstlenmişlerdir.

Râvilerin rivayet ettiği hadislerin sağlıklı olup olmadığı, râvide bulunan şartları üzerlerinde taşıyıp taşımadıklarına bağlıdır. Bundan dolayı râvide aranan şartların bilinmesi gerekir.

• Râvide Aranan Şartlar

Bunlar iki tane olup,

1. **Adalet:** Râvinin güvenilir olması, yani Müslüman, dinini tam manasıyla yaşayan, ihlaslı, hak ve adalete özen göstermesi.
2. **Zabt:** Râvinin hafıza ve belleme gücünün, şüpheye yer vermeyecek şekilde kuvvetli olmasıdır.

• Sahih Hadis Kaynakları ve Yazarları

İslam âlimlerinin itibar ettiği Kütüb-i Sitte (altı kitap) yani sahih hadis kitapları şöyle sıralanabilir:

Kitabın Adı..... Yazarı

1. Sahih-i Buhârî..... Muhammed bin İsmâil **İmam Buhârî**
2. Sahih-i Müslim ..... Muslim bin Haccâc Nîsâbûrî **İmam Müslim**
3. Sünen-i Ebû Dâvûd ..... Süleyman bin Esâs Sicistanî **İmam Ebû Dâvûd**
4. Sünen-i Tirmizî..... Muhammed bin İsâ **İmam Tirmizî**
5. Sünen-i Nesâî..... Ahmed bin Şuayb **İmam Nesâî**
6. Sünen-i İbn Mâce ..... Muhammed b. Yezîd el Kazvinî **İmam İbn Mâce**

Yukarıdaki altı hadis kaynağına “**Kütüb-i Sitte**” (altı kitap) denir. Bunların ilk ikisi “**sahihayn**” diye geçer. Yazarlarına da “şeyhayn” denir. Eğer bir hadîs-i şerif ikisinde de geçiyorsa o hadîs-i şerife “**müttefekun aleyh**” denir. Diğer dördünde hadisler fıkhi konulara göre tasnif edildiği için bu kitaplara da “Sünen” denilmiştir.

SEÇME HADİSLER

عَنْ ابْنِ عَمْرٍو (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: اِرْحَمُوا تُرْحَمُوا، وَاغْفِرُوا يُغْفَرَ لَكُمْ، وَيُلْ لِقَمَاعِ الْقَوْلِ، وَيُلْ لِلْمُصْرِينَ الَّذِينَ يُصِرُّونَ عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ

İbn Amr (r.a.) rivayet ediyor:

“Merhamet ediniz ki, size de merhamet edilsin. Başkasını affediniz ki, affedilesiniz. Söz dinlemeyenlere yazıklar olsun. Yaptıkları işin kötü olduğunu bile bile onda ısrar edenlere yazıklar olsun.” (Müsned, 2:1655, 219)

عَنْ عَلِيٍّ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَشَدُّكُمْ مَنْ غَلَبَ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ وَأَحْلَمَكُمْ مَنْ عَفَى بَعْدَ الْقُدْرَةِ

Ali (r.a.) rivayet ediyor:

“En güçlünüz öfkelendiğinizde kendisine hâkim olandır. En yumuşak huylunuz intikama gücü yettiği hâlde affedendir.” (İbn Ebi'd-Dünya)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمَوْبِقَاتِ: الشِّرْكَ بِاللَّهِ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرَّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَلَّى يَوْمَ الزَّحْفِ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ

Ebû Hureyre (r.a.) rivayet ediyor:

“İnsanı helak edici şu yedi şeyden sakının: 1- Allah'a ortak koşmak, 2- Sihir yapmak, 3- Allah'ın haram kıldığı bir cana haksız yere kıymak, 4- Faiz yemek, 5- Yetim malı yemek, 6- Savaştan kaçmak, 7- Namuslu, hiçbir şeyden haberi olmayan mümin bir kadına zina iftirasında bulunmak.” (Buhârî, Vesâya: 23)

عَنْ أَنَسٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَنْ يُحَدِّثَ رَبَّهُ فَلْيَقْرَأِ الْقُرْآنَ

Enes (r.a.)'dan rivayetle: “Biriniz Rabbiyle konuşmak istiyorsa Kur'an okusun.” (Hatib, Tarif)

عَنْ أَبِي مُوسَى (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ تَحَابُّوا

Ebû Mûsâ (r.a.) Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor:

“Aranızda selâmı yaygınlaştırın ki, birbirinizi seversiniz.” (Hâkim, Müstedrek)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ مَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ بِهَا كُرْبَةً مِنْ كُرْبٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

İbn Ömer (r.a.)'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurur:

“Müslüman, Müslümanın kardeşidir. Ona haksızlık yapmaz. Tehlikeli bir durumda kalsa yalnız bırakmaz. Kim, bir Müslüman kardeşinin ihtiyacını karşılarsa, Allah da onun ihtiyacını giderir. Kim bir Müslümanın üzüntüsünü giderirse, Allah (c.c.) da kıyamet günü onun üzüntüsünü giderir. Kim bir Müslümanın ayıbını örterse, Allah da kıyamet günü onun ayıbını örter.”

عَنْ أَبِي أَيُّوبٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَرْبَعٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ: الْحَيَاءُ، وَالتَّعَطُّرُ، وَالنِّكَاحُ، وَالسِّوَاكُ

Ebû Eyyûb el-Ensârî (r.a.)'dan rivayetle:

Şu dört şey peygamberlerin sünnetidir: Hayâ, güzel koku sürünmek, evlenmek ve misvak kullanmak.” (Tirmizî, Nikâh: 1; Müsned, 5:421)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ (ض) عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا تُمَارِ أَخَاكَ وَلَا تُمَارِحُهُ وَلَا تَعِدْهُ مَوْعِدَةً فَتُخْلِفْهُ

İbn Abbas (r.a.), Resûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor:

“Kardeşinle münakaşa etme, aşırı bir şekilde şakalaşma, yerine getiremeyeceğin vaadde bulunma.”

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ
خَمْسٌ: رَدُّ السَّلَامِ، وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ، وَاتِّبَاعُ الْجَنَائِزِ، وَإِجَابَةُ الدَّعْوَةِ،
وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ

Ebû Hureyre (r.a.) Resûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor:

“Bir Müslümanın diğer Müslüman üzerinde beş hakkı vardır:

1- Verilen selamı almak, 2- Hastayı ziyaret etmek, 3- Cenazelerine katılıp kabre götürmek, 4- Yapılan davete katılmak, 5- Aksırdığında ‘Elhamdülillâh’ diyen kimseye, ‘Yerhamukellâh’ (Allah rahmet etsin) diye dua etmek.”

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض): قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مِنْ أَحَقِّ النَّاسِ بِحُسْنِ
الصُّحْبَةِ؟ قَالَ: أُمَّكَ ثُمَّ أُمَّكَ ثُمَّ أَبُوكَ ثُمَّ أَدْنَاكَ فَأَدْنَاكَ

Ebû Hureyre (r.a.) Resûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor:

“Bir zat Resûlullah'a (s.a.v.) gelerek, 'Yâ Resûlallah! İnsanlar arasında, kendisine en güzel muamelede bulunmam gereken kimdir?' diye sordu.

Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Annen, sonra annen, sonra annendir. Sonra babandır. Daha sonra da derece derece yakın olan kimselerdir.”

(Müslim, Birr, 2; Buhârî, Edeb, 2; İbn Mâce, Vesâya, 4)

عَنْ طَارِقِ الْمُحَارِبِيِّ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
اسْتَعِدَّ لِلْمَوْتِ قَبْلَ نَزُولِ الْمَوْتِ

Târik el-Muharibî rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Ölüm gelmeden önce ölüme hazırlanın.” (Taberânî, Kebîr'i; Hâkim, Müstedrek; Beyhakî, Şuabû'l-İmân)

عَنْ جَابِرٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَكْرَمُوا الْعُلَمَاءَ فَإِنَّهُمْ وَرَثَةُ
الْأَنْبِيَاءِ، فَمَنْ أَكْرَمَهُمْ فَقَدْ أَكْرَمَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

Câbir (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Âlimlere hürmet gösterin. Çünkü onlar peygamberlerin vârisleridir. Onlara hürmet gösteren Allah ve resulüne hürmet etmiş olur.” (Buhârî, Edeb)

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ (ض) عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِذَا ظَهَرَ الزَّانَا وَالرَّبَّافِي قَرْيَةٍ
فَقَدْ أَحَلُّوا بِأَنْفُسِهِمْ عَذَابَ اللَّهِ

İbn Abbâs (r.a.)'dan: Nebi (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

“Bir memlekette zina ve ribâ (faiz) meydan alıp yaygınlaştığı zaman, o belde ahali-
si, Allah'ın azabını kendilerine helal kılmış, indirmişler demektir.”

كَمَا تَكُونُوا يُؤَلَّى عَلَيْكُمْ

Ebû Hureyre (r.a.)'dan: “Nasılsanız, öyle idare edilir ve öyle dost bulursunuz.”

عَنْ أَنَسٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَإِنْ أُسْتُعِمِلَ
عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ كَانَ رَأْسَهُ زَبِيْبَةً

Enes (r.a.)'dan rivayetle Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Size idareci kılınan kişi
isterse başı siyah bir üzüm tanesine benzeyen Habeşli bir köle olsun, emirlerine kulak
veriniz, onlara itaat ediniz.” (Buhârî, Ezan, 4, 5, 156)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ
عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: صَدَقَةٌ جَارِيَةٌ، أَوْ عِلْمٌ يَنْتَفَعُ بِهِ،
أَوْ وَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ

Ebû Hureyre (r.a.) Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor:
“Kişi öldüğünde şu üç şeyden gelenler hâriç, ameli kesilir:

1- Varlığı devam eden ve istifade edilen hayırlı bir eser, 2- Kendisinden fay-
dalanılan ilim, 3- Kendisi için dua eden hayırlı bir evlat.” (Müslim, Vasıyye, 14; Ebû
Dâvûd, Vesâya, 14; Tirmizî, Ahkâm, 36; Nesâî, Vesâya, 8)

عَنْ ابْنِ عُمَرَ (ض) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا كَذَبَ الْعَبْدُ تَبَاعَدَ عَنْهُ الْمَلَكُ
مِيلاً مِنْ نَتْنٍ مَا جَاءَ بِهِ

İbn Ömer (r.a.) rivayet ediyor: “Kul yalan söylediği zaman, meydana gelen manen kötü
kokudan dolayı, melekler kendisinden bir mil uzaklaşır.” (Tirmizî, Birr, 46)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَحَبُّ حَبِيبِكَ هَوْنًا مَا عَسَى أَنْ يَكُونَ بَغِيضَكَ يَوْمًا مَا وَأَبْغَضَ بَغِيضَكَ هَوْنًا مَا عَسَى أَنْ يَكُونَ حَبِيبَكَ يَوْمًا مَا

Ebû Hureyre (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Sevdiğini, ölçülü sev; bir gün gelir sevmediğin biri olabilir. Kızdığına da ölçülü olarak kız; bir gün gelir dostun olabilir." (Tirmizî, Birr, 60)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ (ض) عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: أَقِمِ الصَّلَاةَ، وَأَدِّ الزَّكَاةَ، وَصُمْ رَمَضَانَ، وَحُجَّ الْبَيْتَ وَاعْتَمِرْ، وَبِرِّ وَالِدَيْكَ، وَصِلْ رَحِمَكَ وَأَقْرِ الضَّيْفَ، وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ، وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَزُلْ مَعَ الْحَقِّ حَيْثُ زَالَ

İbn Abbas (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Namazını dosdoğru kıl, zekâtını ver, ramazan orucunu tut, hac ve umreyi yap, anne babana iyilik et, akrabalarla iyi ilişkiler içinde bulun, misafirlerine ikram et, iyiliği emret, kötülükten sakındır. Hak nerede ise sen de orada ol." (Buhârî, Tarih; Hâkim, Müstedrek)

عَنِ الْبَرَاءِ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا تَقَى الْمُسْلِمَانِ فَصَافَحَا وَحَمِدَا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَا غُفِرَ لَهُمَا

Berâ b. Âzib (r.a.)'dan rivayetle Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "İki Müslüman karşılaştığında birbirleriyle müsafaha yapın. Allah'a hameder ve karşılıklı olarak birbirleri için mağfîret dilerlerse ikisinin de günahları bağışlanır." (Ebû Dâvûd, Edep, 142)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبًا، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اتَّمَّنَ خَانَ

Ebû Hureyre (r.a.)'den rivayet ediyor ki (Resûl-i Ekrem) Resûlullah şöyle buyurdu: "Münafığın alameti üçtür: Konuştuğu zaman yalan söyler, söz verdiğinde sözünden döner. Kendisine emanet edildiğinde hıyanet eder." (Buhârî, İman, 24)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ،
وَأِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى: فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهَاجَرَتْهُ إِلَى
اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهَاجَرَتْهُ
إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ

Ebû Hüreyre (r.a.) rivayet ediyor ki, Resûl-i Ekrem (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Ameller niyetlere göredir. Kişi için ancak niyet ettiğinin karşılığı vardır. Şu hâlde kimin hicreti Allah ve resulü için ise o kimsenin hicreti Allah ve resulüdedir. Kimin de hicreti elde edeceği bir dünyalık veya nikahlayacağı bir kadın için ise, onun da hicreti hicret ettiği o şeyedir.” (Buhârî, İman, 41; Müslim, İmâre, 155; İbn Mâce, Züht, 26)

عَنِ الضَّحَّاكِ بْنِ قَيْسٍ (ض) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: أَخْلِصُوا أَعْمَالَكُمْ لِلَّهِ
فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبَلُ إِلَّا مَا خَلَصَ لَهُ

Dahhâk bin Kays rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Yaptığınız amelleri sırf Allah rızası için işleyiniz. Çünkü Allah sadece kendisi için yapılan amelleri kabul eder.” (Dârekutnî, Sünen)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرِ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ غُرٌّ
مِنَ السُّجُودِ، مُحَجَّلُونَ مِنَ الْوُضُوءِ

Abdullah b. Busr'dan rivayetle Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Kıyamet günü ümmetimin alnı secdeden dolayı beyaz, el ve ayakları ise abdestten dolayı parlaktır.” (Tirmizî, Cuma, 74; Müsned, 4, 189)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِذَا أَرَدْتَ أَنْ
تَذُكَّرَ عِيُوبَ غَيْرِكَ فَادْكُرْ عِيُوبَ نَفْسِكَ

İbn Abbas (r.a.)'dan rivayetle Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Başkasının kusurlarını anlatmak istediğinde hemen kendi kusurlarını hatırla.” (Râfî, Târîh-i Kazvin)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَيْسَ الْغِنَى عَنْ كَثْرَةِ
الْعَرَضِ وَلَكِنَّ الْغِنَى غِنَى النَّفْسِ

Ebû Hüreyre (r.a.) Resûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet eder: “Zenginlik, mal çokluğu demek değildir. Asıl zenginlik, gönül zenginliğidir.”

عَنِ النَّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحِمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ، مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عَضْوٌ، تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى

Nu'mân bin Beşîr (r.a.)'ın rivayet ettiğine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“Müminler birbirlerini sevmek, birbirlerine şefkat göstermek ve iyilik yapmakta bir vücut gibidir. O vücudun bir uzvu hastalanırsa, diğer uzuvlar da hastalığın acısını duyar, uykusuzluk ve ateşine iştirak ederler.”

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ (ض) عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِغْتِنِمْ خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ: حَيَاتِكَ قَبْلَ مَوْتِكَ، وَصِحَّتَكَ قَبْلَ سَقَمِكَ، وَفِرَاعَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ، وَشَبَابَكَ قَبْلَ هَرَمِكَ، وَغِنَاكَ قَبْلَ فَقْرِكَ

İbn Abbas (r.a.) Hz. Peygamber (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor:

“Beş şey gelmeden evvel beş şeyi fırsat bil:

1. Ölüm gelmeden önce; hayatının.
2. Hastalık gelmeden önce; sağlığının.
3. Meşguliyet gelip çatmadan önce; boş vaktinin.
4. İhtiyarlık gelmeden önce; gençliğinin.
5. Fakirlik gelmeden önce; zenginliğinin.”

(Hâkim, Müstedrek; Ahmed bin Hanbel, Zühd; Ebû Nuaym; Hilyesi)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنْ اللَّهُ تَعَالَى لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ

Ebû Hureyre (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Şüphesiz Allah Teâlâ sizin boyunuza posunuza ve mallarınıza bakmaz, ancak kalblerinize ve amellerinize bakar.” (Muslim, Birr, 33; İbn Mâce, Züht, 9)

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَجِيبُوا الدَّاعِيَ، وَلَا تَرُدُّوْا الْهَدِيَّةَ، وَلَا تَضْرِبُوا الْمُسْلِمِينَ

İbn Mes'ûd (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Davete icabet edin, hediyeyi geri çevirmeyin ve Müslümanları dövmeyin.” (Buhârî, Ahkâm, 23)

عَنْ أَنَسٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا آتَاكُمْ الزَّائِرُ فَأَكْرِمُوهُ

Enes (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Biri sizi ziyarete geldiğinde ona ikram edin.” (İbn Mâce)

عَنْ ابْنِ عُمَرَ (ض) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَمِيلٌ يُحِبُّ
الْجَمَالَ، سَخِيٌّ يُحِبُّ السَّخَاءَ، نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ

Ebû Saîd (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Allah güzeldir, güzelliği sever. Cömerttir, cömertliği sever. Temizdir, temizliği sever." (İbn Adiyy, El-Kâmil)

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَكُلُ الرَّبِّاءِ، وَمُوكِلُهُ،
وَكَاتِبُهُ، وَشَاهِدَاهُ، إِذَا عَلِمُوا ذَلِكَ، وَالْوَشْمَةُ، وَالْمَوْشُومَةُ لِلْحُسْنِ،
مَلْعُونُونَ عَلَى لِسَانِ مُحَمَّدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

İbn Mes'ûd (r.a.) Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'den rivayet ediyor: "Bilerek faizi yiyen, yediren, ona kâtiplik eden, bilerek ona şahitlikte bulunan kimse, dövme yapan ve güzellik için yaptırılan Kıyamet günü Muhammed'in dili ile lanete uğramışlardır." (Müslim, Mûsâkât, 105; Nesâî, Talak, 13; Zînet, 23, 24)

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَحَبُّ الْجِهَادِ إِلَى اللَّهِ
كَلِمَةٌ حَقٌّ يُقَالُ لِإِمَامٍ جَائِرٍ

Ebû Umâme (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Allah'ın en çok sevdiği cihat, zalim bir idareciye karşı hakkı söylemektir."

عَنْ يَزِيدِ بْنِ أَسِيدٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَحَبُّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ

Yezîd bin Üseyd rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Kendin için istediğini insanlar için de iste." (Hâkim, Müstedrek; Taberânî, Kebir)

عَنْ مُعَاذٍ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ الشَّيْطَانَ ذَنْبُ الْإِنْسَانِ كَذَنْبِ
الْغَنَمِ، يَأْخُذُ الشَّاةَ الْقَاصِيَةَ النَّاحِيَةَ فَيَأْكُمُ وَالشَّعَابَ، وَعَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ
وَالْعَامَّةِ وَالْمَسْجِدِ

Muaz b. Cebel (r.a.)'dan rivayetle Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Şeytan insanın kurdudur. Koyunun kurduna benzer. Kurdu, sürüden ayrılan kenarda duran koyunu kaptığı gibi, şeytan da cemaattan ayrılanı gözetir. Ayrılıktan sakının. Cemaattan, topluluktan ve camilerden ayrılmayın." (Ahmed b. Hanbel, 5:233, 243)

عَنْ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ (ض) عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا يَدْخُلُ
الْجَنَّةَ قَاطِعٌ رَحِمٍ

Cübeyr b. Mut'im (r.a.) Resûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet eder:

“Akraba haklarını çiğneyen kimse cennete giremez.”

(Buhârî, Edep, 11; Müslim, Birr, 19; Ebû Dâvûd, Zekât, 45; Tirmizî, Birr, 10)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنْ اللَّهُ تَعَالَى يَقْبَلُ
الصَّدَقَةَ، وَيَأْخُذُهَا بِيَمِينِهِ فَيُرِيهَا لِأَحَدِكُمْ كَمَا يُرِي أَحَدَكُمْ مَهْرَهُ، حَتَّى
إِنَّ اللَّقْمَةَ لَتَصِيرُ مِثْلَ أُحُدٍ

Ebû Hureyre (r.a.)'dan rivayetle:

“Şüphesiz Allah sadakayı kabul eder, onu güzel bir şekilde muhafaza ederek sizden birinizin bir tayı [at yavrusu] büyüttüğü gibi büyütür. Öyle ki bir lokma Uhud Dağı kadar büyür.” (Tirmizî, Zekât; Müsned, 2:268, 404, 471)

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الْبَدْرِيِّ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَخِرُ مَا أَدْرَكَ
النَّاسَ مِنْ كَلَامِ النَّبِيِّ الْأُولَى إِذَا لَمْ تَسْتَحِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ

Ebû Mûsâ el-Bedri rivayet ediyor. Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Geçmiş peygamberlerin sözlerinden insanların en son kavradığı söz şudur: “Utanmadıktan sonra istediğini yap.” (Buhârî, Enbiyâ, 54; İbn Mâce, Züht, 17; Ebû Dâvûd, Edep, 6)

عَنْ ابْنِ عُمَرَ (ض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَرْبَعٌ إِذَا كُنَّ فِيكَ فَلَا
عَلَيْكَ مَا فَاتَكَ مِنَ الدُّنْيَا: صِدْقُ الْحَدِيثِ، وَحِفْظُ الْأَمَانَةِ، وَحَسْنُ الْخُلُقِ،
وَعِفَّةٌ مَطْعَمٍ

İbn Ömer (r.a.) Efendimiz (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor: “Dört şey vardır ki, onlar sende olduktan sonra dünyadan elde etmediğin şeyler sebebiyle gam yeme. Bunlar: Doğru söz, emaneti korumak, güzel ahlak ve helal yemektir.” (Müsned, 2:177)

SORULAR

1. Hadis ne demektir?
2. Sünnet ne demektir?
3. Sünnet kaç a ayrılır?
4. Kavlı, fiilî ve takrirî sünnete birer örnek veriniz.
5. Hadis kaç bölümden oluşur? yazınız.
6. Senet ne demektir, önemi nedir?
7. Metin ne demektir? yazınız.
9. Sahih hadis ne demektir?
10. Hasen hadis ne demektir?
11. Zayıf hadis ne demektir?
12. Rivayet şekline göre hadisler kaç a ayrılır, nelerdir?
13. Nebevî hadisler ne demektir?
14. Kutsî hadis ne demektir?
15. Sahabeyi tanımlayınız.
16. Muhadramun ne demektir?
17. Tâbiîn sözcüğünü tanımlayınız.
18. Tebe'ut-tâbiîn ne demektir?
19. Râvi ne demektir?
20. Râvide aranan şartlar nelerdir?
21. Kütüb-î Sitte ne demektir?
22. Müttefekun, aleyh ve şeyhan sözcüklerini tanımlayınız.